

17.06.2018

Literaturoznawstwo

Zwierzęta na zakręcie

Wydawnictwo:: Instytut Badań Literackich

ISBN: 978-83-65573-99-5

W ostatnim zdaniu przedmowy Beata Mytych-Forajter powiada, że należy dzisiaj sięgać „po romantyczne intuicje”, dotyczące odpowiedzialności ludzi za świat przyrody. Należy zaś dlatego, ponieważ właśnie w czasach romantyzmu, czyli w pierwszej połowie wieku XIX, problem tej odpowiedzialności i formułowanych dziś postulatów ekologicznych „niejako wszedł «w zakręt» i wciąż w nim pozostaje, doznając wszystkich niemożności charakterystycznych dla wirażu. Trzeba sporej siły, by pokonać odśrodkowe naciski”. Metafora zakrętu trafia mi do przekonania. Celnie odwołuje się do zawłości niepokojącego dramatu człowieczego, dramatu trwania w impasie i naszego chybotania się pomiędzy przyrastającą świadomością odwiecznej przynależności człowieczej do przedziwnie skomplikowanego świata „braci mniejszych” i zarazem nieuchronnej, z czasem potężniejszej, a na naszych oczach zgoła już przerażającej mocy destrukcyjnej generis humani.

Kapitałnym pomysłem *Zwierząt na zakręcie* jest ograniczenie materiału ilustrującego ów „zakręt” do obszaru tekstów spoza „rewirów” poezji. Wiadomo, że wśród romantycznych dłużników Krasickiego i Trembeckiego istnieje bogaty zasób bajek z alegoriami zwierzęcymi, także w dorobku Mickiewicza i jego współczesnych. Wiemy też, że nieubogi jest poetycki świat zwierzęcy w soplicowskiej „stronie” jego poezji – daleko przecież stąd od wzruszającej pewności siebie niegdysiejszego Sarmaty, że „koń, jaki jest, każdy widzi” – a na dodatek Autorka dobrze wie, że dałoby się ułożyć grubą księgę animalistycznego rymotwórstwa romantycznego z samych tekstów autora *Pana Tadeusza* i jego „rówieśnych”. Ale „Zakręt” Beaty Mytych-Forajter ostentacyjnie się obchodzi bez rymotwórstwa, w tym także bez arcydzieł romantycznej poezji. Jest on za to wymownie pamiętliwy dla zapisów bogactwa i różnorodności spostrzeżeń świadczących o coraz bardziej nadciągającym pobliżu naszych zmartwień ekologicznych i naszych tęsknot wegetariańskich.

(z recenzji prof. Józefa Bachórza)

Rok publikacji: 2017

Strony: 285

Słowa kluczowe: animal studies, zoofilologia, zwierzęta

Autor: Beata Mytych-Forajter